

(xxxiv, 43.12, 14). Després *Roser* adoptat com advocació o patrona de molts pobles, i nom de dona, p. ex. a Esterri de Cardós; i en els afores de St. Pol de Mar, Ca la *Roser* és un mas gran i antic; altres a Castell d'Emp., Corçà, Lliçà, Mieres, Isona, Pierola, Tírvia, Tregurà, Vilagrassa i a Vilallonga del Camp.

Col·lectius antics del nom de la planta. De ROSĒTUM.

1) *Roset*, llogaret de l'alta Cerdanya, aquí reduït a *Roet*, agre. a Llo, al costat de Sallagosa (cf. Pere Vidal, *Guide Pyr. Or.*, 430) i jo hi vaig fer enq.; oït en 1959 en les enqs. d'aquests dos pobles; en tinc altres mencions ant., però bastarà citar les que en dóna Ponsich (*Top.*, 143). 905: Valle *Roseto*; 915, 985, 1260: villa *Roseto*, id. Ss. xiv i xvii; *Roet* a. 1660.

2) *Rosetum* 839, Acta C. SdUrg.; *Rosed*, còpia del S. xii (ed. Pujol, 230), que és el castell de *Roset*, en el Berguedà, te. Vilada.

3) *El Roset*, Mas d'~, te. Sta. Magdalena de Polpís (xxix, 199.17).

4) *Roset*, Peña de ~, te. Xixona (xxxv, 83.12). Veg. Soler de *Roset*.

ROSAR, avui reduït a *ŗuá*, Sant Julià de ~, església rural en el te. d'Argelers (Ponsich, *Top.*, 25).

MENCIONS ANT. 1292: *Rosar*; *Rosario* 1347; i altres 4 casos semblants en el S. XIV, 1598: *St. Julià de(l) Robà(r)*, 1598, 1600.

Però no serà col·le. semblant el que figura en *Vilarosal*, lloc antic, del Vallès, prop de Parets, però crec en te. de Plegamans: com tants altres noms del nostre Nord, formats amb *Vila-* (com *Vila-robau*, *Vila-droven*, *Vilagelans* etc.) hi veig un NP germànic (E.T.C. I, 246), que seria el ben conegut *Raudald* (a. 923), *Rodallus* (1029, 1045).

II. En els molts i heterogenis noms en *Ros-* que veiem a les terres del Migjorn, des de la conca de l'Ebre al Sud, hem de comptar amb la possibilitat que són d'origen aràbic o mossàrab, aquests potser també derivats de *rosa*, que de vegades no serà la de jardí, sinó flors de rosàcies silvestres (com la garrera). P. ex. el Barranc de les *ŗózes*, a la comarca dels Ports, te. Portell, afl. esq. de la Rbla. Celumbres, en paratge molt escarpat, i agrest, lluny del poble (xxviii, 65.11).

En part es tracta d'això també en els casos de *Rosalea* (pron. *rozaléa*), que es repeteix bastant, suposant que estigui per *Rosaleda*. Barranc de *Rosalea*, a Benimassot (xxxv, 68.14); sengles Mas de R. a Lluçena i a Planes d'Alcoi (xxix, 108.27; xxxiv, 138.18); Casa *Rosalea*, a Benissa (xxxiv, 94.10). En aquest context *-e-a* la *-d-* es perd en la pron. actual del Migjorn valencià. Lluçena ja no és meridional, però molt arrimat al límit aragonès, on és també pron. baturra.

En altres casos és més verssemblant pensar en ara bismes d'una mena o altra. *El Rosalió*, mas de Capçanes < *ŗá's al-ŗuĩn* 'deu, arrel de les fonts' (xiii, 19.21). Recordem altres NLL on els compostos de *ŗá's* apareixen també amb *Ros-* com *Rossalany* (veg. art. *Rozalén*). D'això mateix derivaran per via retrògrada

o de catalanització: Maset de *Rosaleo*, a la Llècua de Morella (xxvii, 65.5), car en aquest context ja no es pot perdre una *-d-* i menys tant al Nord.

D'*El Rosali*, pda. de Cabassers, és revelador que es tracti d'un *Pou del R.*, on afloren aigües (xii, 71.10): aquí el procés pogué ser *ŗá's al-ŗuĩn* 'cap de la font' > *rosaléin*, catalanitzant *ei* en *i* i amb reducció *-in* > *-i*. Un procés semblant és més difícil, a causa del lloc de l'accent, en *El řozéli*, pda. de Novelda (xxxvi, 28.14). Aquí potser i en els següents, cal pensar en derivats o compostos de l'ár. *ruzz* 'arròs', eventualment 'arrossal'; potser amb «superlatiu islàmic» *ruzz él-lāh* 'el bell arrossal, magnífic'; i així mateix explicariem *El řozél*, pda. d'Alfarràs (xxxii, 102.10), i un altre *Rosell*, te. de Xeresa (xxxix, 119). La Séquia de *Roseta*, essent en terra d'arrossar, bé ha de tenir aquesta derivació, potser un pl. vg. *ar-ruzzāt* 'els arrossals'.

Caseta la *Rosada* (*řozá*), a Morella, dins de la Ciutat (xxvii, 179.17).

ROSAL, Vila ~

En el terme de Parets del Vallès (E.T.C. I, 246.159), format amb un nom de la sèrie dels compostos amb NPP germànics (E.T.C. I, 245 ss.), sens dubte un dels innombrables en *-ALD* (Först., 1496; Aeb., *Onom.*, § 31); potser un ROSALD format amb la inicial no rara *Ros-* (11 noms en Först.) o HRODALD (amb la fecundíssima HROTH- (136 ib.) o potser amb el poc freqüent RAUD-; amb influència, o sense, de *rosa* i derivats.

Rosalea, Rosaleo, Rosali, Rosalió, V. Rosa

ROSAMENT o RODESMONT, RED-

Nom d'un despoblat morisc de la Vall d'Albaida, de forma molt mal establerta. SSivera (p. 276) anomena *Redesmont* (a) un despoblat, morisc, de Lutzent, en una sèrie de «caseríos árabes» Benichelvi, Benicalvell i altres dos; res d'això en l'enq. ni en GGRV, i temem les inexactituds de còpia de SSiv. (*Benichelvi* era de 45 Salem...). En l'art. de Quatretonda (que és limitrof a l'O. de Lutzent) dóna un nom semblant, aplicat a l'erm. de St. Martí, al SO., que segons els vells era l'esgl. d'un poblat, del qual es troben ruïnes; però aquí diu *Rosament* (forma b). I una forma intermèdia *Rodismont* (c) la troba la GGRV (949), com un despoblat que havia depès d'Albaida.

Tot plegat, conjunt de formes contradictòries que fan incerta qualsevol conjectura. Potser ár. *ra's al-mānn*, si prenem *ŗá's* 'cap', en el sentit de 'turó' (que té en alguns NLL val.) + *mann* 'don, favor, gràce, bienfait' (Beaussier, Belot); «dare» (*RMa*, 330.9f.). Doncs, 'el turonet del do, del favor', *Dozy* (*Suppl.* II, 616b) en dóna altres accs. dels mots d'aquesta arrel *mann*, i amb una variant *munn* (també *RMa*) amb el sentit de 'mannà', variant que legitimaria la vocal de